

Előfizetési árak:
 egy évre 8 kor., félévre 4 kor.,
 negyedévre 2 korona.
 Egyes szám ára 16 fillér.
 Hirdetések megnakelt árak szerint.

A lap megjelenik minden pénteken.
 Felelős szerkesztő:
BRANKOVICS GYÖRGY.

KÖZÉRTÉK

Szerkesztőség: Deák-u. 8.
 ha a lap szellemi részét illető
 közlemények küldendők.
 Keziratok vissza nem adatnak.

Kiadóhivatal: István-utca 9.
 ha a lap anyagi részét illető közle-
 menyek és előfizetési pénzek küldendők.
 Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL.

PESTMEGYE SZABADELVÜ KÖZÖNSÉGÉNEK HETILAPJA.

Az új század elején.

Ujpest, Január hó 2-án.

A szent-kaput bezárta XIII-ik Leo pápa Rómában a tizenkilencedik század meghalt mindenire nézve.

Nem hozza többé vissza semmi hatalom.

A sírkő, mely történelmének nagy alakjait és nagy eseményeit elfödi: a huszadik századnak a küszöbét képezi, s e küszöbön gondolkozva tekintünk hátra, gondolkozva tekintünk előre s mielőtt még leszámoltunk volna a múlt idővel s felismerhettük volna a jövő eszméit, uralkodó elveit: a jelenből egy szörnyalak emelkedik fel, s dölőfösen vitatja, hogy az uralkodás az idők végecséig őt illeti meg.

E szörnyalak: a pénz!

Ne átkozza meg senki az első ember feleségét: Évát; ne átkozza meg senki az első testvérgyilkost: Káint; ne átkozza meg senki Noe vérfertőző leányait, mert az ő bűnük nem a legnagyobb bűn.

A világ legtökéletesebb gonosztevője az volt, az emberiség legirtóztatóbb átkát az illeti, a ki a pénzt kigondolta, feltalálta!

Pérez!

Amióta ez a szó létezik, azóta megszűnt minden egyéb létezni!

Ez a valódi mindenség, ez a valódi nagyhatalmasság.

Pérez!

Ez a föld boldogsága, a menyország üdve; a föld nyomorúsága és a pokol kárhozata.

A ruha csak tisztesség, a pénz már emberség!

Pérez az életben a „szekérkenő!”

Fülöp, a híres maczedóniai király, Görögország minden második emberét megvettes azóta sokkal nagyobb a megvásárolt, megvesztegetett, mint a becsületes emberek száma.

Cyrus, a perzsák nagy királya, azt mondá, hogy nincsen olyan erős vár, melyet arannyal terhelt számmal bevenni nem lehetne.

Nero, római császárt borbély, borotválván, így kiálta föl: „Tegyé el Felsőged asztaláról azt a pénzt, mert nem állhatok jól magamról, mikor itta nyaka körül jár a késém!”

A régi görögök még halottjaik szájába is egy-egy pénzdarabot illesztettek, azon hitben, hogy pénz nélkül még a halottaikat se szállítják át a másvilágba.

Jézus-Krisztust pénzért adták el s ezért lón a pénznek szerelme: a lélek gyötrelme!

Voltak egyházi atyák, püspökök és pápák, kik jó pénzért a menyországot, az Isten irgalmát is áruba bocsátották.

A mai kornak vannak olyan gyermekei, kik megölik az apát, az anyát, csak azért, hogy a pénz birtokába hamarabb jussanak.

Erény, hazafiság, erkölcs, becsület, hűség, szerelem, minden, de minden megvásárolható a pénzzel!

Nem a szép, nem a jó, nem az igaz, nem az ész, nem a tudomány következik az Isten után, hanem a pénz!

És csodálatos, hogy a pénz senkinek sem barátja, mindenkitől menekülni törekszik.

Mennél jobban törí magát utána valaki, annál hamarabb és annál messzebb gurul el tőle.

Mennél job' a szereti az ember, annál nagyobb ellensége az embernek!

A pénzvágy: fősvénnyé, uzsorássá, csalóvá, tolvajjá tesz, gyilkosságra készít, s midőn már a bűnök terhe alatt összeroskad a lélek: akkor a saját pénze megcsalja, meglopja, s meggyilkolja az embert.

Öngyilkossá tesz, avagy másokat felingerel, felbérel a pénztulajdonosa ellen, hogy megszabadulhasson tőle!

Oh, kétszer átkozott, aki a pénzt kitalálta, s kétszeresen bolond az az ember, aki testét-lelkét a pénznek alárendelte.

S vajjon ki nem rendelte alá?

Az egész társadalom pénzlázban szenved!

A társadalomnak minden osztálya a pénzt hajszolja s aki a hajszolókkal nem tart, az „különcz“ „ideálista“ „a g akorlati élet éretlenség“ „bolond“ aki csak arra jó, hogy a tapasztalt emberek kifacsarják mint a citromot s azután azt a példaszót kössék utilapuként a talpára: „A szerecsen megtette köteleességét: a szerecsen mehet!”

Már csaknem köztudattá, meggyőződéssé vált, a közvélemény nem is restelli hirdetni, hogy pénz nélkül nincs boldogság!

— Az máskor volt.

— Ugyan ne gyerekeskedj! Eredj a te mélabuddal, hisz okosabb dologgal is eltölthetjük ez időt. Lásd én ma olyan vig vagyok, hogy szeretném a világot átölelni.

— Igen, te mindig olyan vig vagy, még talán akkor is az lennél, ha én már nem leszek...

— Lili!

— Igen, talán akkor is vig lennél, ha én ott nyugodnám a temetőben, a fekete föld alatt...

Annyira elérzékenyült, hogy zokogni kezdett. Katinka meglepetten nézett rá. Nem tudta mi történhetett Lilivel. Gyengéd, bohókás szívébe belopódzott valami komor sejtélem. Midőn látta, hogy barátja fölkölközöközött közt öntja könnyeit — mit tehetett márt mint ő is... elkezdett pityeregni.

Lili nesztét vette e zokogásnak. Letörülte könnyeit, s tűnődni kezdett a helyzet fölött. Katinka sir, ő rikatta meg. Ez a tudat nagyon marczangolta a lelkét. Fölebe hajolt hát, s vigasztalni kezdte.

— Katinka, ne sirj. Töröld meg az arcodat, tubiczám, egészen nedves.

Elővette finom batiszt zsebkendőjét s maga törülte le barátja könnyeit. Majd gyengéden hozzátette:

— Lásd, én sem sírok már...

S addig simogatta, addig becézgette, míg végre Katinka is meggondolta a dolgot s abbahagyta a pityergést. Aztán oda ültek egymás mellé a nagy karosszékbe s összebujva, mint két kis galambfi a vihar előtt, csöndesen beszélgetni kezdtek.

(Folyt. köv.)

TÁRCZA.

Kettős bánat.

— Glossa. —

Messze, messze tiszamenti rónaságon,

Csendes falum, szülőföldem földjét járom;

Muzika szól, kihallatszik az utcára:

„Két gyöngye volt a falunak, két virága“...

Ejnye, mi lelt?! Ugy megzavart ez a nóta...

Rég mentem el, hejh, mi történt itt azóta?!

Hisz' mikor még erre jártam utoljára:

„Mind a kető úgy vágyott a boldogságra“.

Kontra sortól nincs messze az öreg templom, —

Nagy náznéppel erre tart a szép menyasszony;

Boldog Isten! Még nálam a keszkenője:

„Az egyiket most viszik az ezküvőre“.

Vigan jöttem, sirva megyek már is innen,

Most tudom csak, ki szeretett engem hiven...

Falu végén ráborulok egy sírkőre:

„A másikat szép csendesen kivitték a temetőbe“...

Szőke Lőrincz.

Bimbófakadás.

Irta: Battlay Gyza.

Elállt a lélegzete, mig följutott a harmadik emeletre. Szíve összeszorult. Vajjon mit fog szólni hozzá Katinka? Talán el se mondja neki? Nem, nem fog szólni, — hisz biztosan rossz leánynak tartaná. — De mégsem! Katinka szereti őt, talán még sértve is érezné magát, ha titkolóznék előtte. Pedig

ugy röstelli elmondani másnak. De Katinka előtt nem szabad titkolódzania!

Mig erre a megállapodásra jutott megnyomta a villamos esengetyü fehér eson-gombját. A nesze valaki kinyitotta az ablakot és kíváncsian kandikált ki rajta egy szőke fürtös szép fejecske. Katinka volt.

Amint meglátta barátját, örömeben szinte tánczolva nyitotta ki az ajtót.

— Lili édes, de jó hogy eljöttél!

Azzal kitarta két kis puha karját, s magához ölelte a reszkető leányt. Ugrált, tombolt, s ezer escaeskaságot összehadart, míg barátjától leemelte a köpenyét.

Tudod, a mama nincs itthon. Ilyenkor szabad a vásár. Nem is képezed, hogy a mama az utóbbi időben, hogy zsarnokoskodik. Ha itthon van, minden dolgomban talál hibát; — ezt ne tedd, azt ne tedd, ez nem szép, az nem illik már ilyen nagy leányhoz... És nem szólhatok ellene semmit, mert mindjárt megharagszik! De ha nincs itthon, akkor elememben vagyok. Félre dobom azt a esunya himzést, aztán dúdolólok, tánczolok, nevetek, kaczagok kedvemre, szóval egészen olyan vagyok, mint kislánykoromban, ott a zárdában...

Mig ezeket egy lélegzetre mind elcsesogta, azalatt szerencsésesen lesegítette barátjától a kabátját, elvette kalapját s a fogásra akasztotta. Aztán pajzán jókedvében derékon kapta Lilit, s a nyitott ajtón át bekeríngőzött vele a szobába.

Lili szabadkozott.

— Katinka, ne légy olyan bolondos! Te... te kisleány!

— Hát téged mi lelt Lili? Hisz máskor te szoktál engem nógatni a hanczurozásra.

H I R E K.

— **Az új esztendő:** amely *keddel* kezdődött s *keddel* fog végződni, s amelynek a hold az uralkodó bolygója: 7772-ik a világ teremtése óta, 7499-ik a görög egyház és 5661—5662-ik a zsidók korszámítása szerint, 2651-ik Róma alapítása óta, 1112-ik őseinknek a mai Magyarországon való megjelenése óta, 904-ik Szent István magyar trónra jutása óta, 901-ik Magyarországnak az európai független államok közé történt besorozása óta, 660-ik a tatárjárás óta, 600-ik III. Endrének, az Arpád-ház utolsó ivadékanak halála óta, 71-ik Ferenc József király születése és 34-ik a király megkoronázása óta.

— **Ujévi üdvözlések.** Az újév és az új század küszöbét belepte a tél hava. Hideg januáriusi szél süvített végig az utcazón, de a szívek melegét nem dermeszthette meg s a jókívánatok, szóval és írásban, mindenüvé bekocogtak. *Pestmegye központi tisztikara* *Beniczky Lajos* alispán vezetése mellett üdvözölte *Beniczky Ferenc* főispánt. Az alispán a beszédében reflektált arra, hogy az idén a nyáron lesznek az országgyűlési képviselőválasztások s decemberben következik be a vármegyei tisztújítás. Örömeinek adott kifejezést az alispán, hogy a választásokat Pestmegyében olyan köztisztviselőben és szeretetben álló férfi fogja ellenőrizni, mint a milyen *Beniczky Ferenc* főispán. Épp ezért reméli mindenki, hogy Pestmegyében a választások páratlanul, a vélemények és meggyőződések teljes tisztviselőben tartásával fognak megtörténi. A főispán kijelentette a válaszában, hogy az alispán helyesen tolmácsolta azokat a kívánalmakat, a melyeket minden választópolgár méltán esatol a legszebb polgári jogok művelésének az alkalmához; a mi pedig az ő magatartását illeti, biztosíthatja a küldöttséget, hogy az teljesen korrekt lesz. A küldöttség zajos éljenzéssel fogadta a főispán választát. Később *Beniczky Lajos* alispánhoz ment a küldöttség, a hol az üdvözlő-beszédet *Fazekas Gusztáv* főjegyző mondotta. A főjegyző fölemlítette, hogy az utóbbi időben többször kelt a híre annak, hogy *Beniczky Lajos* alispánt idegen vármegyébe akarják kinevezni főispánnak. Hiszi, sőt meg van győződve, hogy a kormány körében, valamint az érdekeltek idegen vármegyékben is örömmel vennék, ha az alispán elvállalná a főispáni díszes állást, de arról meg feltétlenül biztosíthatja, nemcsak a saját, hanem az egész vármegye közönsége nevében, hogy bárhová is menne, sehol olyan osztatlan szeretetben nem részesülne, mint Pestvármegyében, a hol mindenki a legnagyobb ragaszkodással van hozzá. Kéri azért, hogy csak maradjon meg továbbra is Pestvármegye tisztelt és szeretett alispánja. A hosszantartó, lelkes éljenzéssel fogadott beszéd után a küldöttség *Dalmady Győző* árvaszéki elnököt látogatta meg s nála *Lángos Kálmán* mondta az üdvözlő-beszédét.

Cserba Ferenc kir. táblabírónál testületileg tisztelegtek a járásbírók tagjai és az ügyvédi kar tagjai. *Lindt János* községi bíró és *Zsoldos János* főjegyzőt szintén testületileg üdvözölték az előjáróság hivatalnokai. Az egyházak lelkészeit az egyház tanácsnokok s a hívek, — az iskola igazgatókat a tanítók és tanítványok keresték fel jó kívánataikkal és így tovább társadalmunk legmagasabb rétegétől a legalsóbb réteget, mindenkinek kijutott a jó kívánságból. Adja Isten, hogy legalább csak a fele teljesüljön be, mert már a felével is boldog lesz — Ujpest.

— **A vármegye állandó választmánya** m. hó 28-an tartott ülésén behatóan foglalkozott az országos központi jegyző-egylet azon kérvényével, a melyben a segédjegyzői fizetés minimumának a megállapítását, a segédjegyzők központi nyilvántartását, a megüresedett jegyzői állásokra, a sorrendszerint való kijelölést szabályrendelet útján kéri rendezni. A választmány többek hozzá szólása után kimondotta, hogy a kérelem teljesítését a közgyűlésnek nem fogja ajánlani.

— **Községi választások Rákospalotán.** Rákospalotán *Ivanka Pál* főszolgabíró elnöklété mellett mult évi december hó 30-án ejtetett meg a bíró és az előjárók választása. Megválasztott községi bíróvá egyhangulag nagy lelkesedéssel *Tóth István*; másodbíróvá: *U. Varga Lőrincz*; pénztárossá: *Fabján István*; közgyámmá: *Kovács József*;

A leves-osztó konyhákban reggeli 6 órától 8 óráig és délután 4 órától 6 óráig levest és kenyert kap mindenki.

A „Kisfaludy-kör” 150 szegény-embernek adott ingyen vacsorát és elegendő kenyeret Szilvester-estéjén.

Az utalványnyal ellátott szegények jóval 7 óra előtt helyezkedtek el Gombos vendéglőjének az asztalai körül, 7 órakor pedig, a kör tagjainak s a meghívott vendégeknek az élén, lapunk felelős szerkesztője, *Brankovics György* a következő rövid beszédet intézte az ingyen asztal vendégeihez:

„Engedjék meg, hogy ez ünnepélyes pillanatban, mielőtt az emberszeretet vendég-asztalához ülnek, néhány szót intézzék Önökhöz!

Köznapi felfogás szerint az élet egy olyan tér, amelyen az isten teremtményei a létért folytonosan küzdenek.

Szerintem azonban nemcsak harcztér az élet, hanem *vasút* is, a melyen az időnek, az éveknek a vonatjai közlekednek s a melynek 365 órháza és egyetlen egy váltója van.

Ezt a váltót, a december 31-iki órházhoz helyezte az idő vasutjának építője, a világ teremtője, s váltóórul Szilvester apót rendelte melléje.

Szilvester apó e pillanatban már magára öltötte téli bundáját, kezébe vette a jelző-lámpáját s a váltó mellett áll.

Néhány pilanat még és elrobog az Ó-év vonatja s megérkezik az Újév vonatja.

Az Ó-év vonatja hozott jótermést, kitűnő bort és egyéb kincseket, de mindezekből nagyon kevés jutott számunkra.

Am ne nehezteljünk mostohaságúért az Ó-évre, ne tekintsünk ökölbe szorított kézzel a vonatja után. Nyomoruságunknak nem ő az oka. A külföld elvonta piacunkról a pénzt, ennek következtében szűnt meg a vállalkozás, ezért nincs munka, nincs kereset.

Bucsuozunk el tehát az Ó-évtől barátságosan s ne gondoljunk reá keserűséggel. Gondoljunk inkább az újévre, s üdvözöljük azt örömmel, jóreménnyel.

Nem tudjuk ugyan, mit hoz, számunkra az újév vonatja; nem tudjuk, mit nyújt nekünk gazdag terhéből, de azért ne essünk kétségbe, ne veszítsük el önbizalmunkat, mert a hol a kereszt legnagyobb: ott az Isten legközelebb s a mely országban, a mely községben olyan nemesen gondolkozó fiatalság létezik, mint a melynek az újpesti „Kisfaludy-körnek” a tagjai, a kik az emberszeretet és a jó szívek segítségével asztalt terítettek ez ünnepélyes estén Önöknek: abban az országban, abban a községben nincs és nem is lesz teljesen elhagyott szegény ember!

Adjanak tehát hálát az Istennek, hogy az Ó-év utolsó napját megérhették s kerjék a Mindenhatót, fordítsa jobbra sorsukat az új esztendőben.

Legyen áldás, Isten áldása a mai vacsorán; legyen áldás a „Kisfaludy-kör” tagjai, kik e vacsorát rendezték; legyen áldás azokon, kik e vacsorához bármilyen esekélyességgel is hozzájárultak; Isten áldása legyen mindnyájukon!

Üdv az Újévnak!”

A Kisfaludy-kör vendégei könyvelt szemekkel éljenzték meg a kör tagjait s azután jó étvágygyal költötték el a vacsorájukat, azok pedig, a kik edénnyel jelentkeztek, haza vitték a vacsorát családjuk körébe.

Török István újpesti hentes 500 darab hurkát és 500 tányér hurka-levest osztott ki újév reggelén a szegények között.

Goldberger Mór budapesti nagykereskedő neje 100 szegény újpesti iskolás leánykának adott meleg téli ruhát karácsonkor.

Friedmann Izidor szatócs 50 veknyi kenyeret — *Guttman* fa- és szénkereskedő pedig 4 métermázsza szentet osztott ki a szegények között.

Kőrösi Lajos azon összegről, melyet az előjáróság a melegedő helyiségért neki fizetne; a szegények javára lemondott.

Id. Klein Bernát, aki a régi községében lévő leves és kenyérosztó konyhát látogatta meg újév napján, ahol éppen *Tresz Károlyné* buzgózkodott a szegények körül: 2 koronát adott át a szegények számára azon óhajttással, vajha mások is tehetségükhöz képest követnék a példáját.

Az eszményi szorelem, melyet a költők megénekeltek, a prózai hozomány keresésnek lett az áldozatja; az őszinte barátság, a fehér hollónál is ritkább; a a hűség, üres képzelődés!

A pénz kormányozza a világot! s aki ügyességgel, szorgalommal, takarékos-sággal nem képes a birtokába jutni, nem riad vissza semmi alávalóságtól. Födolog az ügyesség!

A pénznek nincs szaga!

A gazdag ember előtt, amíg gazdagságának forrása napvilágra nem jó, lekapja a kalapját s földig hajtja a derekát mindenki.

A gazdag ember körül méhekként rajzanak az emberek; a szegénnyel, ha bár a gazdagnál százszorta okosabb, derekabb, nem törődik az ördög se!

Ez az oka annak hogy a kereskedő segéd, midőn a kerges kezű, cserepes talpú szolgálók előtt hajlong, csak pénz, és vagyon szerzésre gondol.

Ez az oka annak, hogy már az iparos tanonc is csengő érezzé akarja beváltani gyatra munkáját.

Ez az oka annak, hogy a kishivatalnok aranyhalmokról álmodik s a tözsdére viszi a fizetését.

Ez az oka annak, hogy nem csak Monakóban, hanem a legkissebb, legigénytelenebb községben is feltalálhatók a szerencse illetőleg a házard játékosok.

Óh az a kedves pénz!

Mennyi tisztességet, becsületet juttat pellengérré még azok köréből is, akik már jólétnek örvendtek s gond nélkül megélhettek volna, ha még több pénz nem akartak volna szerezni!

És mégis, ma az az általános és sarkalatos elv, hogy az emberi tevékenységnek, az életnek legfőbb célja: a pénz szerzés.

Milyen lealacsonyítása, meggyalázása ez az Isten azon lehelletének, amelyel lelket adott annak az anyagnak, amelyből az embert teremté!

Gondolkozunk e fölött a huszadik század elején egy kissé, s ne keressük az eszméit, hanem legyünk azon mindnyájan, hogy az emberek térjenek vissza azon egészséges és tisztességes nézethez, amely szerint az embert nem a pénz, nem a vagyon, hanem egyedül a sorsával való megelégedés képes boldogítani!

Ha ezt sikerül elérni, akkor a huszonegyedik század bizonyára hálásabb lesz a huszadik század iránt, mint a huszadik a tizenkilencedik iránt, mert a megelégedéssel lefogjuk küzdeni mindazon veszélyeket, amelyekkel a huszadik század fenyeget! *Brankovics György.*

Az emberszeretet oltáránál.

Hasztalan vádolják a kort, az embereket szívtelenséggel, önzéssel, a szegényebb osztályok lenézésével: a tények megeztálják a vádakat.

Alig haugzott el az inség, a nyomor jaja kiáltása, az emberekben megmozdult a szív s mindenki a szeretet oltárához sietett tehetősége szerint áldozni.

Lapunk mult számában felemlítettük már *Wolfner Tivadar* orsz. képviselő nagy lelkű adományát, *Grübler Mór* nemes elhatározását, s felsoroltuk mindazon jószívek tulajdonosait, kik a szegény munkás-gyermekek karácsonyát megédesítették. Ezeket kívül újabbán:

A község előjárósága, m. é. decz. hó 30-án két helyen, nevezetesen a szénatéren lévő Kőrösi-féle házban és a régi községében melegedő szobákat és leves-osztó konyhát nyitott. A melegedő szobában reggeli 6 órától esti 8 óráig tetszése szerint időzhet mindenki, akitiszteségesen viselkedik.

Elöljárósági taggá: G. Szöcs István, Kobza Pál, T. Varga Antal, M. Tóth János, K. Molnár János, öreg. Balog Ferencz, Szöcs Vendel, F. Varga Ferencz, Dudás Ferencz, id. B. Farkas János, K. Szabó Imre és Svarecz Jakab. A bíró és elöljárók választását a képviselőtestület tagjainak a választása előzte meg ugyanezok mult évi december hó 23-án, a midőn rendes taggá az I-ső kerületben: Juhász Mihály, Dudás Pál, Szmutka András, ifj. T. Varga Antal, a II-ik kerületben: Morva János, Jónás Emil és K. Farkas István, a III-ik kerületben Stein József, Madarász Károly és Légy Lajos választott meg. Póttagok lettek: B. Tóth Pál az I-ső, ifj. Huszár András a II-ik s Grosek Herik a III-ik kerületben.

— **Sylvester.** Nincs kör, nincs egyesület, nincs asztaltársaság, a melyik össze ne gyűjtené tagjait Sylveszter estére, hogy elbueszozzanak az ó évtől és sok minden jót ne kívánjanak egymásnak az új évre. Az „Ujpesti Közművelődési Kör” ez alkalomra élvezetes műsort állított össze, melyet egytől-egyik derekasan beváltott. *Brahms: „Zingaresse”* g-moll négyesét Manné-Löffler Renée urnó (zongora), Goldmark Sándor ur (hegedű), Hausvirth Ödön ur (viola) és Gábor György ur (gordonka) nagy bravúrral adták elő. Palotay Gyula ur a Faustból „Valentin imájá”-t, majd a Traviatából egy dalt és végül egy népdalt énekelt, kellemes meglepetést keltve szép bariton hangjával. Bartókné-Goldmark Kornélia urnó Vieniavsky „Souvenir de Moscou” művét adta elő hegedűn kitünő precizitással, közkívánatra megtoldva egy ráadással. Hédervári Erzsébet urhölgy a *Sába királynője* című operából énekelt Erkel Gyula tanár ur zongora kísérete mellett a nagy áriát, jó betanulással, sokat ígérő routinnel, majd Bohm egy kedves művét adta elő, diszkrétan csillogtatva szépen képzett hangját. Végül Hausvirtné-Steinbach Elza urnó, Nobel Henriette urhölgy, Elsner Konrad ur és Bartók Lipót ur adta elő Goudinet „Valami hibája van” című 1 felv. vigjátékát pompás kedélyvel, kész színművészekhez való routinnel. A közreműködő högyek virágcsokrot kaptak a figyelmes rendezőségtől. Hédervári Erzsébet urhölgy ezen kívül még két virágkoszorút is kapott tisztelőitől. A műsor után tombola, majd reggelig tartó táncz következett. A terem teljesen megtelt.

Az „Ujpesti Dalkör” saját helyiségében, a Keil-féle kávéházban, mint mindig, egy ezuttal is szórakoztatta tagjait és a meghívott vendégeket gyújtó dalaival és a nagy családfintassággal rendezett tombolával. Ejjétkor Ugró Gyula elnök mondott tartalmas beszédet, melyben üdvözölte a jelenvoltakat és szorgalomra és kitartásra buzdította a dalkör tagjait. Aztán a dalosok folytatták éneküket kitünő hangulatban reggelig.

Az „Ujpesti kereskedő és iparos ifjak önművelődési köre” a Colosseum termeiben felolvasás- és szavatokkal egybekötött tánczestély keretében temette el az ó-esztendő és fogadta az új esztendővel együtt a XX. századot. Sternthal Miksa elnök lendületes szavakkal üdvözölte a nagy számmal megjelent közönséget. Ezután az egyesület daláda a T. Kálmán János karnagy vezetése alatt a „Hymnuszt” énekelte el. A műsor következő tizenhöz részletes méltatásában nem bocsátkozhatunk, de kiemelhetjük Kohn Helén hatásos szavát, Kohn M. S. kaczagató utánavait, a melyekben a városliget ismert és népszerű alakjait fel-tünő ügyességgel parodizálta; s a Fuchs Armin által előadott kuplékat, amelyek azonban csak részben sikerültek. A felolvasó-estély után tánczvizsgálat következett fánk árveréssel, világpostával, fűszerezve s a kedélyes mulatság bizonyára eltartott volna a jövő Szilvesteriig, ha Róth ur ki nem jelenti, hogy álmos vagyok — Jó reggelt!

— **Vasúti megállóhely Rákospalota-Ujpesten.** A m. kir. államvasutak rákospalotai 180-ik számú őrházánál létesítendő megállóhelyének a közigazgatási bejárása f. évi január hó 3-ára van kitűzve. E megállóhely létesítésével a Rákospalota-Ujfalu lakosainak egy régi vágya meg teljesedésbe, s hogy teljesedésbe megy, az egyedül csak Wolfner Tivadár országgyűlési képviselő hathatós támogatásának köszönhető.

— **Néprajzi adatok az egész évről.** Az ujpesti m. kir. anyakönyvvezetői hivatalban

a mult 1900-ik évben bejegyeztetett összesen 1725 születési-, 973 halálozási és 424 házasság kötési eset. A születések tehát 752-vel multák felül a halálozás esetét.

— **Kinevezés.** A vármegye főispánja Rákóczy Aladárt kiskőrösi járási számvevővé nevezte ki.

— **Eljegyzés.** *Prohászka* Bóla budapesti fűszerkereskedő eljegyezte *Wlassics Irénkét*, özvegy *Wlassics Ferencz* né upesti háztulajdonosné leányát. — *Fischmann* József, a Hirsch és Frank budapest-salgótarjáni gépgyár r. t. irodafőnöke eljegyezte *Fischmann* Erna kisasszonyt.

— **Az upesti Ipartestület elöljárósága** m. é. december hó 27-én tartotta havi ülését. A titkári s pénztári jelentés november haváról a következő adatokkal számol be: a munkakönyv látta-mozgása 624 esetben történt, ebből iparossegéd 412, a többi gyári-munkás, iparossegéd munkába lépett 221, abból kilépett 191, új munkakönyv kiadott 73, ideiglenes igazolvány 42, tanonez szerződött 23, szabadtól 15, havi igátói szám 248, panasz beadott 25, ebből 15 hivatalból intéztetett el, iparigazolványt nyert 18 iparos, iparát beszüntette 3. Pénztári jelentés szerint bevétel 769 korona 60 fillér, kiadás 485 korona 6 fillér. Összes maradvány az év elejétől számítva 5800 korona 43 fillér. Bejelentett a szüreti mulatság 315 korona tiszta jövedelme s egyben határozatott, hogy abból 150 korona az ezredéves alap-hoz, 165 korona pedig a testület pénztárához esatoltassék.

— **Tánczokunk a szegények javára.** Az upesti „izraelita nőegylet” f. é. január hó 19-én rendezte a „Közművelődési kör” helyiségeiben ez ideig zártkörű tánczvizsgálatát, melynek tiszta jövedelmét a helybeli szegények javára fordítja. Az izraelita nőegylet báljainak régi jó hírnevét bizonyára fokozni fogja az ideig bál is s közönségünk előkelősége ismét ezen a bálon fogja magát bemutatni Corneval herczegnek, akinek ez idén 44 napig tart az uralkodása. Belépti-díj: személy-jegy 2 kor., családjegy 4 kor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak s hírlapilag nyugtáztatnak. A högyek minél egyszerűbb öltözékben kéretnek megjelenni.

— **Gyermek-előadás.** *Hatfesz Juliska*, nevelőnő Török Mihály családjánál, sikerült, jótékonyezelu gyermek-előadást rendezett mult évi december hó 27-én a „Társas kör” helyiségében. A rögtönzött színpadon meglehetősen otthoniasan mozgott a sok apróság s minden fennakadás nélkül játszotta végig a változatos műsort, mely ének, szavatok, monológok s egy két felvonásos vigjáték előadásából állott. A szereplők közül senkit se emelünk ki különösen mert mindenki dicséretesen töltötte be a helyét s az apró köztönség, mely ugyanezok megtöltötte a terem, mindenkit egyforma lelkesedéssel tapsolt meg. A sikerült előadásban résztvettek: Wolf Gabi, Török Erzsike, Löwy Margit, Neumann Malvin, Klein Janka, Winkler Ferencz, Török Miklós, Török Arpád és Klein Jenő. Az előadás 24 koronát jövedelmezett tisztán, amely a Gyermekbarát egyesület s két gyermekfelruházó asztaltársaság között fog széjjel osztatni. Amint értesülünk a sikerült előadás megismétlését sürgeti a gyermek-közönség.

— **Felolvasások.** Az „Ujpesti izraelita iparos és kereskedő ifjak körében” (Arpád-ut 40. sz.) f. é. január hó 3-án kezd meg dr. *Venetianer* Lajos főrabbi rendes felolvasásait, melyek minden esütörökön este 8 órákor tartatnak meg s a melyen vedégek is szívesen láttatnak.

— **Ingyen borotválás és hajnyírás.** A munkanélküliek insége igen szép elhatározásra bírta *Boros Mór*, közönségünk derék borbély és fodrászát. Elhatározta, ugyan is, hogy januárius és februárius havában, minden héten egy napnak délutánján díjtalanul fogja borotválni és nyírni a munka és kereset nélküli iparos munkásokat. A ki tehát az ingyen borotválásban és hajnyírásban részesülni akar, az menjen bátran két hónapon át minden hétfőn délután 2 és 6 óra között *Boros Mór* Arpád-ut 28-ik szám alatti borbély üzletbe.

— **Czipész-műhely felállítása.** Az Ipartestület arra kérte a kereskedelmi ministert, hogy a czipészek számára szakiskolát állítson fel Ujpesten. A minister egyelőre csak a czipész-műhely felállítását javasolja s e célra 600 korona segélyt folyósít.

— **Betörések Veresegyházán.** Mult hó 18-án éjjel Veresegyháza községben ismeretlen tettesek három helyen vakmerően betörték, mely tény igen szomorú helyzetben tünteti fel az ottani közbiztonsági állapotokat. Először ifj. Deák Sándor házában kísérelték meg a lopást s betörték a házba az ablakon át, de semmi értékes tárgyat nem találván: tovább álltak. Ezután Komonyi László tanító kamrájának ajtajáról verték le a lakatot, de az ott levő liszt-nemű élelmi cikkeket is érintetlenül hagyták. Végre az egy utcában lakó Hajdi János és Hajdi József jómódu gazdák házainak mentek neki és úgy az egyik, mint a másik helyen az utcára eső egyik-egyik ablakot mindentől ráával és keresztvasakkal együtt kibontották s a ruhaneműn és 10—12 pár eszímán kívül a két helyről 32 drb. vánkost és 4 dunnát elvittek. Hajdi József még az éj folyamán észrevette a lopást és hogy a konyha ajtaja egy ruddal be van erősen támasztva, de akkor már későn volt, mert a betörők tovább álltak a lopott tárgyakkal. Valószínűleg Fóton át Budapestnek vették utjukat, mert egy veresegyházi ember Fót határában az uton talált egy eszímát a lopott tárgyakkal. Régen panaszkodik a község ezen rossz közbiztonsági állapotok miatt s évekké elelőtt be is adott esendőrálomás felállítására iránt egy kérvényt, a melyet Pestmegye, közgyűlési tárgyalás után, a belügyministerhez terjesztett fel, de a belügyministeri elintézés, bármily türelmetlenül várják is Veresegyházán — csak nem akar előkerülni az elintézetlen ügyiratok homályából.

— **A jutegyári tűzoltók és munkások bálja.** *Gützelmann* Tivadarné igazgatónő védnöksége alatt f. é. január hó 26-án fog a „Közművelődési kör” helyiségeiben megtartatni. A tiszta jövedelem jótékonyezelokra fordittatik. Előre váltott jegyek: személyjegy 1 kor. 60 fillér, családjegy 3 korona. A pénztárnál személyjegy 2 kor., családjegy 4 kor. Egyenruhában megjelenő tűzoltók számára a belépti-jegy: 1 kor. Jegyek kaphatók a Jutegyárban, külső váci-ut 129. sz. A zenét a 44. gyalogezred zenekara szolgáltatja.

— **Közgyűlés.** Az upesti izr. hitközség védnöksége alatt álló „Ujpesti izr. iparos- és kereskedő ifjak egylete” 1901. évi január hó 13-án vasárnap d. u. 4 órákor tartja rendes évi közgyűlését saját helyiségében (Arpád-ut 40). Tárgysorozat: elnöki megnyitó; titkári-; pénztári-; könyvtári-; valamint a számvizsgáló bizottság jelentése; a felmentvény megadása; tisztújítás és végül indítványok. Indítvány csak akkor tárgyalható, ha az nyolcz nappal a közgyűlés előtt a titkárnál írásbelileg beadott. Szavazati joggal pedig csak azon tag bír, ki tagsági illekeivel hátralékban ninesen.

— **Az Ujpesti Takarékpénztár** f. hó 20-án d. u. 3 órákor tartja XXXII. rendes közgyűlését saját helyiségében. Mint értesülünk az osztalék, daczára a rossz üzleti viszonyoknak 20 k. = 10% lesz.

— **Szönyi Rikhard** sikkasztási ügyében f. é. január hó 2-án volt a folytatolagos fő-tárgyalás. A tanu kihallgatásokon túl azonban ma sem jutott tovább a törvényszék. Az írás szakértő Kempner Miklós, az egyes nyugtakra nézve azt vallotta, hogy azokon egyes számok utólag vannak írva és hogy az utólag irt számokban a Szönyi kezírása felismerhető. A perbeszédet január hó 30-án fogják elmondani.

— **Vasúti bejárás.** Rákospalota község Ujfalu elnevezés alatti rész lakóinak régi óhajja és vágya lépett ma a megvalósulás stádiumába. Ugyanis mostani Palota-Ujpest vasúti állomás az Ujfaluban lakó munkások és tisztviselőknek házaiktól messze lévén, csak nagyobb fáradság útján juthatnak a vasúthoz, különösen a téli és őszi sáros rossz időben. Kerületünk országgyűlési képviselő-jének Wolfner Tivadarnak tudomására jutott ezen sajnálatos állapot és az ő közbenjárására és kezdeményezésére az érdekelt mozgalmat indítottak ennek megszüntésére Ujfalu közelében egy vasúti megállóhely létesítése által. Az ő hathatós támogatásának köszönhető az, hogy ezen megállóhely létesítése tekintetében a vasut mindenekelőtt elvi merev álláspontjából engedett és végül a létesítés költségét annyira redukálta, hogy Rákospalota község képviselőtestülete a tárgyalásokba belebocsájtkozhatott és végeredményben oly megállapodásra jutott, hogy

az összes létesítményekhez 28000 korona átalány-összeggel hozzájárul.

Ezen összeg a képviselőtestület határozatából kifolyólag a vármegyénél deponáltatván ennek folyományaként az ügy sürgős és halaszthatatlan voltára való tekintettel ma f. hó 3-án tartott meg a létesítendő vasúti megálló közigazgatási bejárása, a melyen résztvettek: a kereskedelmi miniszter megbízásából Marzsó Károly vasúti és hajózási főfelügyelő mint a tárgyalás elnöke; Pestvármegye közigazgatási bizottsága részéről Dr. Mészöly László vármegyei aljegyző és Cseresnyés István kir. mérnök; Pestvármegye közönsége részéről: Ivánka Pál főszolgabíró és Wollner Tivadar orsz. képviselő mint törvényhatósági bizottsági tag; — a kir. államvasutak részéről: Pulszky Garibaldy dunabalparti helyettes üzletvezető, Speidl Bódog felügyelő, Ujlaky Péter és Egri Károly főmérnökök; Rákospalota község részéről: Tóth István bíró, Medvezky György I. jegyző, Hoffer Miksa mérnök, Chobot Ferencz plébános és Kovácsy Kálmán ág. evang. lelkész községi képviselők.

Elnök a tárgyalás folyamán az előzetes megállapodásokat a jelen voltakkal közölte, mit azok azzal fogadtak el egyértelműleg, hogy a 28000 koronában az összes kijavítási és létesítési költségek befoglaltatnak, a létesítménynek fentartása és a világítás az államvasutat fogja terhelni és hogy az összes helyi vonatok rendszeresen és nem feltétlenül fognak ott megállani.

A megállóhely: Palota—Ujfalu elnevezést nyert.

Ez a megállóhely egész különleges elhelyezéssel lesz, mert a várócsarnok nem a pályatest jobb, vagy baloldalán, hanem a pálya közepén lesz elhelyezve s tőle jobb és baloldalt mennek a jövő-menő vonatok. A várócsarnokhoz a rákospalotai Széltő-utca tengelyében építendő vasfelüljáró fogja a közlekedést közvetíteni. Esetleges szerencsétlenségek megakadályozása céljából a perron vassodronyhálóval lesz körülkerítve. Kimondatott még az is, a mennyiben a vasúti főműhelyek kihelyeztetnek, úgy ez a felüljáró Ujpest felé a műhely telepekig fog meghosszabbíthatni az államvasut költségen, a mi által Ujpest fejlődésben levő déli részének egy új közlekedési vonala nyílik meg úgy a vasúthoz mint az Ujfaluhoz is.

A tárgyalás befejezésekor Tóth István bíró Rákospalota közönsége nevében köszönetet mondott mindazoknak, akik az Ujfalu községrész fejlődéséhez olyannyira szükséges eme megállót kivívták. Mi ujpesztiek örömmel csatlakozunk ezen kijelentéshez, mert látjuk, hogy Wolfner Tivadar országgyűlési képviselő ur mennyire szíven viseli kerülete minden községének érdekeit egyaránt, aki nem kímélve semmi fáradságot, kész sorompóba lépni minden helyen és időben, ha valami vívmány eléréséről szó van. Öszintén gratulálunk eme újabb sikeréhez, mert abban mi is érdekelve vagyunk a jövőben, a mikor a vasúti főműhely kihelyezésekor István-telek melletti községrész fejlődése és felvirágzása előre látható lesz.

Az Ujpesti Takarékpénztár 1900. évi zármerlege-, veszteség- és nyereség-számlája.

Vagyon. — Pénztár K. 1895.53, Bankváltók 1.374.065.68, Bankváltóknál leírás 9.946. — 1.364.119.68, Intézeti ház 64.000. —, Ingatlanok 135.138.02. Jelzálog hitelezők 63.647.42, — 71.490.60, R.-vényesek 1200. — Értékpapírok 10.600. Kölesón kötvényre 1000, Adósok 32.678.57, összesen 1.546.984 korona. 38 fillér.

Teher. — Részvénytőke K 200.000, Tartalékalap 82.400, Takarékbetétek 538.656.40, Visszeszámított váltók 687.637.86 Átmeneti kamatok 7467. — Fel nem vett osztalék 1838.40, Hitelezők 6104.72. — 1899. évi nyereség áthozat 1.301.82, 1900. évi tiszta nyereség 21.578.18. —, összesen 1.546.984 korona 38 fillér.

Veszteség- és nyereség-számla.
Veszteség. — Házbéradó K 3005.66, Jövedelem-adó 3106.90. Házfentartás 485.39, Tiszti lakbérek 2020. —, Tiszti fizetések 7769.90, betéti kamatok 26.560.08. Visszeszámított kamatok 39.512.84. Üzleti költségek 3215.87. Járadékadó 2705.84. Bank-

váltóknál leírás 9946. — 1899. évi nyereség-áthozat 1.301.82, 1900. évi nyereség áthozat 21.578.18 — összesen 121.208 korona 48 fillér.

Nyereség. — Kamatok K 112.510.26, Kamatok már megadózva 500. — Kezelési átalány 2400. — Házbérek 4018.54. Nyomtatványok 477.86, 1899. évi nyereség-áthozat 1301.82, összesen 121.208 korona 48 fillér.

Ujpest, 1900 december 31-én.

Lugos Hugó s. k. pénztárnok, Benkócs Imre s. k. főkönyvvezető.

Az igazgatóság.

Hochbaum Jakab s. k. elnök, Schreiber Gyula s. k., Sonnenfeld Miksa s. k., Friedmann Armin s. k., Diamantstein Lajos s. k. vezérigazgató, Deutsch Zsigmond s. k.

A fő- és mellékkönyvekkel megegyezőnek találtuk:

A felügyelő bizottság:

Dr. Lichtmann Henrik s. k. Schwartz Vilmos s. k. elnök, Frey Gusztáv s. k.

Meghívó.

Az „Első Ujpesti és Vidéke“ leánykihasználási temetkezési és jótékonyági egyesület **f. évi január hó 6-án délután 3 órakor** saját helyiségében tartja

I. rendes közgyűlését,

melyre a t. tagok ezennel meghívotnak.

Az igazgatóság.

Tárgysorozat:

1. Igazgatósági jelentés.
2. Elnök választása.
3. Választmány és netáni üresedésben lévő tisztségek betöltése.
4. Indítványok.

4502. végrh. sz. 1900.

Árverési hirdetés.

Alulírt kiküldött bír. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az ujpesti kir. járásbírósnak 1900. évi V. 2220/7. sz. végzése folytán dr. Brüglér Bertalan ügyvéd által képviselt Strauszmann Henrik felperes részére Lónyai Géza alperes ellen 1050 korona követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 669 kor. becsült ingóságokra az ujpesti kir. já-

rásbírósnak V. fenti sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna **Rpalotán, Villa-sor 12. sz. a. házban leendő megtartása határidőül 1901. évi január hó 5. napján d. e. 11 órája** kitűzetik, a mikor a bíróság lefoglalt butorok stb. s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt Ujpesten, 1900. évi decz. hó 20. n.

Polgár

kir. bírósági végrehajtó.

5127 végrh. sz. 1900.

Árverési hirdetés.

Alulírt kiküldött bír. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az ujpesti kir. járásbírósnak 1900. évi V. 4331/1. sz. végzése folytán dr. Werkner Mihály ügyvéd által képviselt Modern és Breiter felperes részére Petőcz Endre alperes ellen 387 kor. 78 fill. követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 1186 kor. becsült ingóságokra az ujpesti kir. járásbírósnak V. fenti sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna **Ujpesten, Percz-utca 14. sz. a. házban** alperes lakásán leendő megtartása határidőül 1901. évi január hó 5. napján délelőtt 1/2, 12 órája kitűzetik, a mikor a bíróság lefoglalt butorok stb. s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt Ujpesten, 1900. évi december hó 22. napján.

Polgár

kir. bírósági végrehajtó.

Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb kórodákban kitűnő sikerrel használt külszer a

REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors hatású köszvény, csúz, reuma, ischiás stb. ellen.

Hatása meglepő, a mennyiben gyakran még a legidültebb köszvény és csúzfájdalmakat is már néhányszori bedörzsölnél teljesen megszüntette.

Fog- vagy fejfájást 5 perc alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással 1 kor., erősebb 2 kor. 40 fill.

Kapható csaknem az összes gyógyszertárakban.

Postán utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

WIDDER GYULA

gyógyszerész, S.-A.-UJHELY.

Főraktár Budapesten: Török József gyógyszertárában, Király-utca 12 és az Egger-féle „Nádor gyógyszertár”-ban, Váci-körut 17.

Kaphat Ujpesten:

Huszár Adolf

gyógyszertára István-tér 20. sz.

8-10